

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj,
ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday,
Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Zgodovina se ponavlja

Te resnice ne dokazuje nobena stvar tako jasno, kakor primerjava sedanjega političnega položaja v Srednji ter južnovzhodni Evropi s položajem pred 25 leti, spomladi 1914, ko se je pripravljala svetovna vojna. Za Balkan in za gospodarsko ter politično zavezništvo balkanskih držav, so se tedaj potegovale iste sile v skoraj v istih razmerjih. Zlasti velja ta primerjava za Rumunijo, ki je tudi zdaj nanjo že dva meseca obrnjena vsa pozornost Evrope. Dokaz za to trditev je dopisovanje raznih evropskih diplomatov tedanjega časa.

15. maja 1914 je francoski poslanik v Bukarešti Blondel pisal tedanjemu francoskemu zunanjemu ministru Doumergu:

"Če ne bomo pazili in če bo Francija pustila Rumunijo osamljeno in izpostavljeno raznim snubitvam, se lahko bojimo, da bomo nekega dne videli, kako se polagoma podira poslopje zvez, ki ga je Francija postavila v dolgih letih. Če hočemo ojačiti položaj Francije v Rumuniji, je treba zabrisati slabi vtis, ki ga povzroča v rumunskih krogih kolebanje ruske politike.

Tisti dan ko bo Ententa (Anglija, Francija, Rusija) prepričala Rumunijo, da ji je zagotovljena podpora teh držav za nalogo, ki si jo je Rumunija zastavila: paziti na ravovesje na Balkanu, tisti dan, ko Rumunija ne bo več dvomila, da bi jo kdo pustil na cedilu avstrijskih spletkah, se bo z vso gotovostjo posvetila svojimi notranji utrditvi in bo pazila, da njeni sosedje ne bodo kalili miru, ki ji je potreben."

Toda Rumunija, zavedajoč se, da je daleč od omenjenih držav, ni kazala nič prevelike vnetosti, da bi se na življenje in smrt zvezala z Anglijo, Francijo in Rusijo.

Avstrijska in nemška vlada, ki sta dobro vedeli, kakega pomena sta rumunsko žito in petrolej za vojno, ki sta jo pripravljali, sta z vsemi silami skušali vplivati na Rumunijo, da bi se odločila zanju. Gospodarski pritisk, politične spletke, posredovanja. Ker je bila Italija tudi leta 1914 zaveznica Nemčije in Avstrije, sta berlinska in dunajska vlada zahtevali, naj na Rumunijo vpliva ona, ki je imela s to državo tudi tedaj zelo dobre in prijateljske zveze. 20. maja 1914 je francoski poslanik v Rimu Barrere brzojavil zunanjemu ministrstvu v Pariz naslednje:

"Zunanji minister grof San Giuliano ni nič tajil, da je Avstrija res posredovala v Rimu glede Rumunije in da Italija ni mogla, — kot zavezniška država — njene zahteve odkloniti. Dostavil pa je, da je mogoče posredovati z večjo ali pa z manjšo vmeno ..."

Sirjenje avstrijske in nemške moči v južnovzhodni Evropi in na Balkanu Italiji leta 1914 ni bilo po volji, saj je ogražalo njene naravne politične in gospodarske koristi.

Posledica vseh teh snubitvev in posredovanj je bila, da je Rumunija ostala v svetovni vojni nevtralna še leto dalje kakor Italija. 1916 pa, ko se je vojna sreča začela nagibati na stran nasprotnikov Nemčije in Avstrije, se je Rumunija pridružila trojni zvezi kakor Italija. Nemška in avstrijska vojska sta nato napadli Rumunijo in jo za nekaj časa zasedli. Po versajskem miru pa je dobila Rumunija za svojo pomoč trojni zvezi nagrado v tem, da se je njeno ozemlje povečalo skoraj za dvakrat.

Kakor pred 25 leti, tako se tudi sedaj prilizujejo Rumuniji gospodje iz Londona, Pariza, pa tudi diktatorja Hitler in Mussolini ne držita križem roke napram Rumuniji. Kam se bo nagnila Rumunija zdaj?

Predsednik Roosevelt je te dni podal jasno izjavo, da ni misliti, da bi se zopet kedaj borili ameriški vojaki na tleh Evrope. Pač pa, bo ta dežela nudila vso moralno in gospodarsko podporo demokratičnim državam, če pride do spopada med njimi in državami, ki jih vodijo diktatorji. Na drugi strani pa gospoda v Londonu zelo previdno ravna s pogajanjem z Sovjetsko Rusijo. Ruskih komunistov se bojijo vse države, kakor neke nezaželene golazni. Celo Poljaki odklanjajo udeležbo ruske vojske na njihovem teritoriju. To kaže, kako so komunisti v svetu priljubljeni!

Kdo naj pa potem Hitlerja zaustavi? Ali ga bo gospod Chamberlain s svojo marelo? Te se Hitler dosti ne boji. Angleži in Francozi sami ne bodo dosti opravili. Na vsak način zgleda, da se bodo morali pobratiti z Josefom v Moskvi in bodo morali zobati z njim črešnje.

Shaw je nekoč zapisal o nekem svojem kritiku: "Žal mi je, da moram zapisati o mojem kolegu, ki je mislil, da bo v svoji kritiki fotografiral moje slabe strani, se mu je to posrečilo ravno narobe. Slika kaže njegove slabosti in ne moje." — Prav tako srečo ima Molek v svojih člankih: "Presenečenja teh dni ..." in v svojih "breah na naslov črnih ..." — V svojem "presenečenju" piše to naduto človeče: "Kerže je toliko komunist, kakor sem jaz, ali kot je prezident Roosevelt ..." (Za počt! Kozji pastir se postavlja v vrsto z prezidentom Rooseveltom. Pač Molekova domišljija!) — V svojih "breah" pa hoče ves nervozen utajiti, da slovenski socialisti niso res fehtali za španske komuniste, ampak da so ti prišli šele pozneje na svetlo. To je kaj jalov izgovor! Če je pa kaj vreden pa kaže, da slovenski socialisti nimajo nobene pameti in kjerkoli začne pokati proti krščanstvu in katolištvu so takoj zraven, ne glede kdo pozneje iz takih zakopov pokaže glavo, Stalin ali pa kak Mahomed. Samo da pada po katoličanih socialisti pomagajo. Pa recite če ni res?! Vi sami ste z največjim veseljem ploskali španskim komunistom, ko so podirali cerkve in pobijali katoličane. Zdaj bi pa radi dopovedali svojim backom, da niste pomagali komunistom. Pa še kako ste! Ali je zdaj vas tega sram?

PRAZNIK SLOVENSKE PESMI V JOLIETU

Joliet, Ill.

Kmalu bo 7. maja, dan veličastnega koncerta v Jolietu. Ali ste se že odločili, da nas posetite na omenjeni dan popoldne ob 2:30 v Catholic High Auditorium? Ne bo vam žal, ako se udeležite tega koncerta, ker po več letih, boste zopet imeli priliko slišati lepe slovenske narodne pesmi v Jolietu.

Sedem zborov bo priredilo koncert: zbor "Adrija", pod vodstvom Mr. Ivan Račića iz Chicago, ki prvič nastopi v Slovenskem Rimu. Z veseljem pričakujemo Chicagoške pevce, ker vemo, da je zbor Adria ponos vseh Slovencev v Chicago; ponosni smo pa tudi mi, ker vemo da bodo oni nas počili. Zbor "Lira" iz Waukegana, pod vodstvom Mr. John Kovačiča, nam je že pokazal s kakšnimi občutki znajo peti mile Slovenske pesmi. Gotovo bodo zopet segle do srca slehernemu poslušalcu. Veselimo se njihovega prihoda. Zbor "Zarja" iz South Chicago bo tudi nastopil ta dan prvič v Jolietu. Ker je ta zbor pod vodstvom dobro poznane in bivšega organista v Jolietu, Mr. Joseph Sterbentza, nas veseli, da se bomo zopet videli. Njemu in njegovemu zboru kličemo — pozdravljeni!

Poleg teh zborov bodo peli štirje domači zbori; mešani zbor, moški zbor, mladinski zbor, in deški zbor. Vseh skupaj bo sedem zborov ki bodo peli krasne slovenske pesmi.

Kdor hoče slišati lepo petje in imeti par kratke čas, naj tega koncerta ne zamudi, in

to velja vsem rojakom iz tistih krajev iz katerih pridejo pevci nas počastiti, kakor tudi rojakom v Aurora, v Rockdale, in v Jolietu.

Pevci se pridno pripravljajo za bogat program, s katerim bodo očarali vsakega navzočega. Saj veste, da se človek najbolj počuti med pevci in pevskami. Prepričani smo, da bo to petje brezdvomno nekaj, kar vam bo ostalo v spominu. Nekaj, kar bo razveseljevalo vaša srca in vam preganjalo vse senčne ure za dolgo časa.

Ko je Mr. Rozman, organist pri sv. Jožefu v Jolietu, potoval iz Rock Springs, Wyoming, v Cleveland, Ohio, leta 1935 se je za nekaj dni se ustavil v Omaha, Nebraska. Kakor veste ni nobene Slovenske fare v Omaha, kar živi tam samo kakšnih 15 slovenskih družin. Ker je bilo takrat praznik 4. julija so te družine sklenile skupno praznovati obletnice dan ameriške svobode. Mr. Rozman nam pripoveduje, da je imel čast igrati slovenske pesmi na klavir in na harmonike za te družine. Ko je končal igrati stopi pred njega zaskonji par, mož in žena, stara okoli 65 let in mu reče: "30 let sva že tukaj v Omahi, in slovenske pesmi nista slišala celih 30 let. Ko ste jo zdaj igrali, sva začela jokati kot majhna otroka. Pa nas ni sram, ker to so bile solze ljubezni in veselja do mile naše slovenske pesmi."

Dragi rojaki. To je resničen dokaz, da je slovenska pesem priljubljena, da je slovenska pesem izraz slovenske duše. V pesmi se na najlepši način odkrije hrepenenje srca in izrazi neka domotožnost, po sre-

či, katero zastoj išče človeško srce na tej zemlji. Rojaki v okolici Jolietu ste srečni, ker boste imeli tako lepo priliko, si privoščiti resnično lepega duševnega užitka. Ne zamudite te prilike.

Po koncertu ho pa pripravljena okusna večerja za vse, v farni dvorani sv. Jožefa. Po večerji pa sledi prosta zabava in ples.

Vidite, da je program lepo urejen in skrbno izbran zato pridite poslušati to prelepo petje popoldne in se udeležite domače zabave zvečer dne 7. maja v Jolietu. — Vse prijazno vabi,

Odbor.

ZAKAJ ZIDAMO FRANČISKANI SAMOSTAN IN SEMENIŠČE V LEMONTU

Lemont, Ill.

V Lemontu naj bo središče Slovencev v Ameriki v duhovnem oziru. Za dušno, večno korist našega naroda hočemo tudi v prihodnje delati. Vseh naj bo ta zavod, ker za vse ga želimo postaviti — edini zavod postavljen za vse in od vseh naših vernih rojakov v Ameriki.

Kadar se združijo vsi za skupno korist, tedaj se gotovo in lahko doseže zaželjeni cilj. Tako je ali bi vsaj moralo biti v našem slučaju; zato bo tudi lahko uresničiti naš načrt. Tako so rojaki v neki družbi razpravljali o tem skupnem načrtu. Navzoč je bil med njimi prijatelj ki ni naš rojak. Zanimal se je pa zelo o načrtu in je hotel podati o njem svoje mnenje. To zadeva kajne ves vas slovenski narod v Ameriki, je vprašal. Nadalje vpraša koliko je tu Slovencev. Približno 250,000 je bil odgovor. Dobro, ako vsak teh vaših rojakov v Ameriki prispeva samo en dolar, imate \$250,000. Kaj se bo poznalo posamezniku, ako daruje v ta dober namen en dolar. Pa se oglasi drugi: Saj ne rabimo tolike svote. Imamo že načrt, cegar proračun ne znaša polovice te svote. Ako bi polovica Slovencev v Ameriki prispevala sto petindvajset tisoč dolarjev, vsak bi dal samo en dolar in vse bi se lahko plačalo ter nobenega posojila bi ne bilo treba. Vzemimo in pretrpes to-le: pri sedanjih razmerah radi brezdelja so gotovo mnogi, katerim bi bilo težko darovati en dolar, pa hitro pristavi tretji: bodo pa več prispevali premožnejši in tako se bo dobila z lahka potrebna svota za zidanje samostana.

Ta načrt so v dejanju izvršili člani družbe sv. Mohorja v Chicagi. Kolikor članov, toliko dolarjev. Samo 400 članov šteje društvo, pa je 400 dolarjev darovalo. Kajne lep zgled! Če bi vsi naši rojaki za skupno korist prispevali vsak po dolarju, kako lahko bi se nabral potreben denar in kako malo bi se poznalo posamezniku!

Tak je bil pogovor v oni družbi. Kakšen bi pa bil uspeh pogovora, ako bi bil ostal samo med njimi, ako bi ga ne podali javnosti? Tudi to se je zgodilo v listu Ave Maria meseca januarja. Tam je

bil oglas naslovljen: ODKRITA BESEDA VSEM, KI SE ZANIMATE in da se otvori nabiranje darov v poseben sklad ali fond: Fond Za Zidanje. Ni bilo rečeno, da bi dal vsak rojak en dolar v ta namen; ampak le prošnja: Kdor more, naj zdaj pokaže, da je z nami. Pokaže naj s tem, da pošlje svoj prispevek čimprej in nas s tem podpre."

Oglašena je bila zadeva, začetek je bil storjen. Vsi naši rojaki širom Amerike so zvedeli o tem načrtu, vsi so bili vladno naprošeni naj pokažejo, da so z nami. Ali so se tudi našemu klicu vsi odzvali? Mnogi, da — le berite njih imena in darove v naslednjih številkah Ave Maria. Mnogi, mnogi se pa niso odzvali — pokazali so stem, da niso z nami. Zakaj ne? Odujili so se ver v Bogu ter so zdaj drugega prepričanja kakor govore sami namreč, da ni nič naša vera, da ni Boga.

Tako govore in pišejo zdaj tisti, ki so bili krščeni v edinozveličalni veri Kristovi, ki so bili poudeni v tej edinozveličalni veri, ki so tudi po njej živeli tako v stari kot v novi domovini, dokler jih niso krivi preroki pridobili na svojo stran. Da, zdaj pravijo in pišejo v brezverskih listih, seveda sebi vsaj v malo tolažbo in vernim, značajnim našim rojakom pa v zasmeh, da je vera humbug, da ni Boga, ne pekla, da ni večnosti, da človek ko umrje pogine kakor žival in da je z njegovo smrtjo vsega konec. Te in enake so fraze ali prazne besede naših odpadlih rojakov; toda niti eden ni med njimi, ki bi jih veroval, niti enega ni med njimi, ki bi ne veroval, da je Bog in da je vera, ki jo je Bog razodel in učil edino prava vera.

Vsi ti odpadniki, brezbrizni, ki glede vere so postali zate, ker niso hoteli v Ameriki splovnati, kar naroča vsem sveta vera. Raje so poslušali krive preroke češ Amerike je prosta dežela, tu živiš lahko kakor se ti ljubi. Poleg tega so brali še brezverske časopise. To jih je privedlo do popolne verske brezbriznosti in brezbožnosti. Odpad od Boga ne prihaja iz razsvetljenega uma; ampak iz hudobnega srca. K hudemu nagnjena volja hoče služiti strastem in vpliva na razum ne, da bi iskal resnico; ampak za to, kako bi služil grehu in kako bi si ga opravičil sam pri sebi. Zato le brezbožnost, le norec govori v svojem srcu: ni Boga. V srcu govori in želi, da bi ne bilo Boga namreč pravičnega Sodnika, ki bi ga kaznoval. To vse jim ne bo nič pomagalo; ako se ne bodo spametovali; ker zadela jih bo pravična kazn božja in takrat bodo trepetali silnega strahu tam, kjer ni strahu za pravičnega.

Kako razložite to vi učeni naprednjaki, da nikdar ne želi verni kristjan na smrtni postelji postati odpadnik od vere; nasprotno pa je že marsi kak brezbožnik skesan prosil, da bi se v svoji smrtni uri spravil s svojim razžaljenim

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Smrt rojaka v Kaliforniji
Porterville, Calif. — V okrajni hiralnici je pred kratkim umrl rojak Jakob Kočev var v starosti 51 let. V hiralnico je prišel zaradi bolezn, ki si jo je nakopal v rudnikih v Montani. Doma je bil v Nestopli vasi faraj Semic na Belokranjskem in je prišel v Ameriko še v mladih letih. V domovini zapušča dve sestri in enega brata.

Srebrni jubilej

Ely, Minn. — Tukaj sta nedavno slavila 25 letnico zakonskega življenja Frank in Mary Shepel. Srebrni ženin se je po domače imenoval Kovačev France iz St. Jurija pri Grosuplju in je prišel v Ameriko leta 1913. Njegova soproga Mary je doma iz Pijave Gorice. V zakonu sta jima rodila dva sinova in tri hčere.

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Pred kratkim je prejel rojak Mr. Anton Vidmar, ki stanuje na Homer avenue iz starega kraja žalostno novico, da mu je umrl brat Leopold Vidmar, ki je stanoval v Zagrebu, kjer je bil uslužen pri železnici. Doma je bil iz vasi Beričevo in je bil star 57 let. Zapušča mater, dve hčeri in dva brata, tukaj pa že omenjenega brata in sestro Mrs. Angelo Jaklič.

Bogom.

Veliko, veliko je v Ameriki odpadlih naših rojakov; zašli so zato, ker niso hoteli živeti po naukih naše sveče vere in zato so jih krivi preroki in brezverski listi tem lažje pridobili na svojo stran. Kakšna odgovornost čaka pred Bogom one, ki so jih s hinavsko besedo in brezverskim pisanjem v časnikih odujili edinozveličalni Kristusovi veri!!!

Kaj pomaga tajiti Boga in se tolažiti z mislijo, da ga ni; to ga ne bo odpravilo; kajti On je vselej bil, je in bo vselej, ker je večni.

Ker so se ti reveži dali odvrniti od vere in Boga in so postali nesrečni že tu ter povzročili nepopisno žalost svojim vernim staršem v domovini, jih pomiljujemo in molimo za nje. Vse naše verne rojake, ki niso hoteli poslušati krivih prerokov ne brati brezverskih časnikov; ampak so ostali zvesti veri svojih očetov in mater prav prisrčno prosimo, da bi za nje vsak dan molili k Mariji naj jih ona privede nazaj na pravo pot.

Vsem našim prijateljem pa bodi sporočeno kot veselo oznanilo: v ponedeljek 17. aprila so pričeli graditi naš novi samostan. To velja posebno onim, ki so rekli in teh ni malo: "Kadar boste začeli, bomo pa dali." Mi smo začeli, in zato pričakujemo, da boste začeli tudi vi. P. Benigen

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(102)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Nič manjša nevarnost kot od vodnih poštati, ni pretila Tarzanu, Heleni in Herkuflu od šestdeset ptonov, katere je Brulor poslal za njimi. Toda, na veliko srečo, so ušli vsem tem grozotam in pristali na obali skrivnostnega jezera. Helena in Herkufl vsa izmučena, Tarzan pa ves čil in svež.

Ko so posedli na primerno skritem kraju ob obali, so sneli polkravate in se prepoznali. "Saj bi morala vedeti da si ti," je zaklicala Helena; "kajti kdo drugi naj bi stori toliko junaških dejanj?" Tarzan ni ničesar odgovoril na te besede. Skrbelo ga je, kam sedaj.

"Ti in jaz," je rekel Heleni; "pogledaj v bližnjo votlino, da se skrijejo. Herkufl pa pojde poiskati čoln ob jezeru." — Kmalu se je Herkufl vrnil, toda brez čolna. To je bila pač žalostna novica in upanje na skorajšnjo rešitev je bilo omajano. — Tarzan je sklenil počakati toliko časa, da se

Nikakor nista mogla Helena in Herkufl obratiti Tarzana, da bi v nočni temi ne spaval po jezeru z namenom, da v Athairju ukrade kak čoln. Precej časa je že plaval, ko je v ne preveliki daljavi pred seboj, zagledal velik čoln, ki je kmalu na to obrnil smer naravnost proti njemu.

POZOR!

Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naslovne pošte, obnovi jo in pomaj list!

VIHAR RUVAL DREVESA

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

PRVA NEDELJA V MAJU

"Ne hodi za svojim poželjenjem, in obračaj se od svoje volje. Ako izpolnjuješ želje svoji duši, te bo dala v zasmeš tvojim sovražnikom (Sirah 18, 30)".

Le neznatna strast in hudo nagnjenje zadostuje, da vzame srcu mir in pravo srečo. Nihče ne more biti svoj gospod in samega sebe kos, ako je suženj le ene strasti. "Vsak, kdor dela greh, je grehu suženj (Jan. 8, 34)", kajti greh in hudo nagnjenje v greh ga bo polagoma podjarmilo. Zato vsak sam sebe najbolj sovraži, kadar se od kake strasti pusti premagati. Pravega miru ne more uživati oni, ki ga vzemirajo in plašijo nebrzdane strasti. Ako si toraj želiš srčnega miru, biti zadovoljen, veseliti se v Bogu in biti svoboden, in v tem obstaja sreča, kolikor je nudi ta svet, potem se dvigni zoper hude strasti, kroti in brzdaj jih kakor neumno živinčce. Ali jih podjarmiš ti, ali pa podjarmijo tebe. Vsak človek išče notranjega miru. Ako nima poguma, da si pribori mir božji, se zadovolji z mirom hudičevim, prepustivši se svojim strastem. Mir je tudi to, a mir groba; po

takem miru pride večna smrt.

Strasti človeškega srca so podobne nevidljivim vrvm. Ako jih človek ne strga, ga bolj in bolj zamotajo in končno zvezanega pogubijo. "Hudobnega vjamejo njegove hudobije, in vezi njegovih grehov ga zavežejo. Umrl bo, ker ni sprejel krotitve, in po obilnosti svoje pameti bo ogoljufan (Preg. 5, 22)". Ali ni ne-spametno, da se pusti vleči v prepad? Hudič bi ti prav nič ne mogel škodovati, ko bi mu ne pomagale tvoje strasti; po njih pa te jame, kakor pajek muho. In čisto male neznatne strasti, da jih niti ne zapaziš, hudiču zadostujejo, da te dočelega spravi v svojo oblast. Ali se ne boš bal svojih strasti, ki ti hudiča samega?

Kdor se vda svojim strastem, niti en hip ne more živeti brez greha. Divji konj pahne jezdeca, če ga ne brzda. Le ena nebrzdana strast lahko zavladava nad tvojim razumom in voljo. Vodi te, kamor hoče, končno te vrže v prepad. Vsi grehi so le sad strasti in so se s kako strastjo pričeli. Ako toraj nastaviš sekiro na korenino, boš strast in greh ob enem posekal.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Slovenščina v cerkvah

V zadnjem času je postalo vprašanje slovenskega bogoslužja posebno v cerkvah na deželi spet aktualno. Krajevnim organom so bila izdana posebna podrobna navodila, ki so se ponekod tudi že pričela izvajati. V smislu teh navodil je n. pr. rihenski podestat Kodrič poslal pristojni cerkveni oblasti pismeno odredbo, po kateri se je morala deseta maša brati izključno v latinščini, pri pridigi pa uporabljati le italijanščina. Podestat si je v omenjenem pismu pridržal pravico, da osebno kontrolira, ali se ta njegova odredba tudi dejansko izvaja. V zvezi z omenjenimi navodili so tudi posebni ukrepi, ki so bili izdani v Kojskem, Kobaridu in v Brdih. Podobne odredbe so se uveljavile že pred nekaj časa na področju poreško-puljske škofije.

Deloma v zvezi s tem se je mudil te dni tržaški škof Santin v Rimu. Sprejel ga je tudi predsednik vlade Mussolini. Kakor poročajo iz Rima, je pogovor nanesele tudi na vprašanje slovenskega bogoslužja in verouka v Julijski krajini. Na vprašanje škofa Santina, ali so slovenske pridige v teh krajih dovoljene, je Mussolini izjavil, da vlada nima ničesar proti njim. Na drugo vprašanje, ali se sme v smislu določb konkordata verouk poučevati v slovenščini, je ministrski predsednik dejal, da slovenski jezik ni prepovedan.

Ti izjavi sta bili v cerkvenih krogih tržaške in ostalih škofij Julijske krajine sprejeti z zadovoljstvom in zadoščenjem. Cerkevni krogi opozarjajo v zvezi z zgoraj omenjenimi ukrepi tudi na rimski "Giornale d'Italia", ki je pred dnevi razpravljal o navedenih krajevnih faktorjih in jih označil s "piccoli duci".

Zlatomašnik Kodermac umrl

Dne 1. aprila predpoldne so našli zlatomašnika g. Stefana Kodermaca, kaplana v Sempasu pri Gorici, mrtvega v njegovi postelji. Zvečer je legel, ne da bi tožil o kaki bolezni. Kernadalnjem postopanju. — Za

zjutraj ni prišel maševati, je šel g. župnik pogledat, če ni mogoče zbolel, a našel ga je mrtvega. V tih noči ga je obiskal angel smrti, ga poljubil in s poljubom odnesel njegovo dušo pred prestol Najvišjega: skromno in tiho, kakor je živel, tako je tudi odšel k svojemu Plačniku. Gospod Štefan ali Štefa, kakor so mu vsi pravili, se je rodil 30. marca 1861 v Pevm pri Gorici. V mašnika je bil posvečen 26. maja 1885. Služboval je kot kaplan v Kanalu in Volčah. L. 1889 je šel za vikarja v Zapotok, l. 1894 pa za kurata v Zg. Tribašo. Od tam je prišel v novembru 1898 za kaplana v Sempasu in tu je ostal do svoje smrti — nad 40 let. Tu je obhajal l. 1935 tudi svojo zlato mašo, za katero pa ni dopustil nobenih slovesnosti in počaščenj.

Žrtve požara

V Gropadi je na nekem seniku izbruhnil požar. Vaščani so bili takoj alarmirani. Poleg drugih je prihitel na kraj požara tudi 28 letni France Grigic, ki se je takoj pogumno pognal na ostrešje senika, ki so se ga plameni že lotili. Komaj pa se je lotil gašenja, se je ostrešje pod njim udrl. Na ljudi je napravila ta nesreča silen vtis. Sicer so takoj skušali razdreti senik, da bi mor-dar Franceta še rešili, a bilo je zaman. Grigic je v ognju zogljeneel. Naslednji torek so ga pokopali na bazovskem pokopališču. K pogrebu je prišlo mnogo domačinov, ki so mu grob zasuli z venci in šopki svetlic. Bazovski cerkveni zbor mu je zapel v slovo nekaj žalostink.

Pred konfinacijsko sodnijo

Pred konfinacijsko komisijo pri goriški prefekturi sta bila te dni poklicana tudi dekan Pavlin iz Kobarida in župnik Bregant iz Cerovega v Brdih. Bila sta sicer izpuščena, toda dobila sta nalog, da se morata zgledati pri goriškem nadškofu Margottiju, kjer hosta dobila obvestila o

dekana v Idriji je bil imenovan italijanski duhovnik, iz Devina pa bo premeščen župnik Stanič.

Iz Afrike se vračajo

Zadnje čase se vračajo v domovino številne italijanske družine, ki so bivale v Tunisu. Kaj jih je prav za prav privelo nazaj v Italijo, je še težko reči. Nekateri pravijo, da so temu krivi Francozi. Kakor v ostale italijanske kraje, tako se je vrnilo nekaj družin iz Tunisa tudi v Istro. V Trst je prišlo iz Afrike nazaj deset družin. Ker so povečini zelo revne, upajo da bodo kmalu dobile zaposlitev in kruh.

Požar na Nanosu

Na Nanosu je izbruhnil velik požar v gozdu, ki je last zavoda za agrarno obnovo Treh Benečij. Vzroki požara niso znani. Požar se je razširil na 12 ha gozda. Iz Vipave so poslali takoj večji oddelek pehote, karabinerje in gasilce na Nanos, da bi preprečili večjo katastrofo. Ves ponedeljek so kopali jarke in podirali dreve v velikem loku okrog gorečega gozda. Po 12 urnem napornem delu jim je končno uspelo požar omejiti. Podjetje je utrpelo veliko škodo, ki so jo ocenili na dobrih 30.000 lir.

KRATKE NOVICE

† Ivan Seljak. Pri Sv. Luciji je umrl g. Ivan Seljak, ki je bival tam kot župnik v pokopju. Rajnki se je rodil l. 1875. Podmelcu. Novo sv. mašo je pel l. 1899. Potem je služboval kot kaplan v Tolminu, nato pa okrog 30 let kot vikar v Stržiščih pod Črno prstjo. Zaradi bolehnosti, zlasti zaradi slabih živcev, je pred nekaj leti šel v pokoj.

Iz ječe se je vrnil v Gorico g. Zorko Jelinčič. V znanem goriškem procesu l. 1931. je bil obsojen na 20 let ječe. Medtem so mu kazni z različnimi amnestijami znižali za dobro polovico.

Nesreča na cesti. Na cesti iz Idrije proti Sv. Luciji se je smrtno ponesrečila 37 letna Marija Mrakova. Peljala se je s 28 letnim mehanikom Milanom Krivkom z motociklom v smeri proti Sv. Luciji. Nenadoma je počila pnevmatika na prvem kolesu motocikla, ki se je prekopnil. Pri padcu si je Mrakova prebila lobanjo. Sicer je bil takoj pozvan na pomoč zdravnik, ki pa Mrakovi ni mogel več pomagati. Dobro uro po nesreči je podlegla poškodb.

Zopet so našli okostnjak v svetovni vojni padlega vojaka. Posestnik Kožlin iz Podgore

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN KONTRAKTOR

3121 So. Parnell Avenue, CHICAGO, ILL.

Telefon Calumet 6509

GRADIMO

novе hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenovе in poprave.

Opustošenje, ki ga je zapustil za seboj siloviti orkan, kateri je nedavno divjal po južnih krajih, se jasno vidi na gornji sliki. Vihar je ruval drevesa in podiral hiše.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Pes ga je obgrizel

Poljskega dninarja Franca Debeveca iz Velike Stare vasi je hud pes tako močno obgrizel po rokah in nogah, da so ga morali odpeljati v ljubljansko bolnico. — Tja je bil pripeljan tudi gozdni delavec Martin Brunčko iz Laz pri Litiji, katerega je težak hladen močno poškodoval. — Istotako je moral v bolnico tudi bazarovski cestar Ciril Martin iz Kranja, katerega je nekdo ob-strelil v nogo.

Nesrečen padec

Pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah je padel 12 letni posestnikov sin Vladimir Stuber s hleva. Fant je priletel z višine na desko, iz katere je hotel dolg žebelj ter se je nabodel na treh. Žebelj je fantu ranil tudi črevesje.

Pod vlak

V takozvanem železniškem trikotu ob Tržaški cesti v Mariboru se je vrgla pod vlak 27 letna Marija Pliberšek, doma od Sv. Lovrenca na Pohorju, ki je stanovala v Mariboru. Iz kakšnega vzroka je napravila to neumnost, ni znano.

Nesrečen padec

Z brzozavne droga je v Podvelki na Štajerskem padel na tla 55 letni tovarniški delavec Ivan Sušek, ter si zlomil nogo in zadobil hude notranje poškodbe.

Slepar

Vinko Kokot, 36 letni trgovski pomočnik se je izdal za zavarovalnega agenta, ki je kasiral pri dveh strankah v Mariboru na račun zavarovalne premije precej stotakov v dinarjih. Potem je v okolici Ormoža ukradel razne predmete v vrednosti okoli 1000 dinarjev. Orožnikom, ki so ga hoteli zaradi goljufije aretirati, se je možak uprl. Zaradi teh prestopkov je bil pred mariborskim sodiščem obsojen na 6 mesecev robije in izgubo častnih državljanских pravic za dobo treh let.

V cerkev je vlomil

Ker je vlomil v cerkev sv. Mihovila v Mišu in odnesel precej dragocenosti, je bil pred splitskim sodiščem obsojen na pet let robije Špira Tirvič iz Kaštel Štafliča.

Beseda o tem in onem

SLEPE KURE

Piše And. Tomec.

Da, slepe kure lahko po pravici imenujemo one katoličane, ki komunistom zdaj, odkar se imenujejo demokrate in antifasiste, verjamejo in zaupajo, ko se jim ti delajo prijatelje, dasi so v resnici njihovi najhujši sovražniki; to je tako jasno kot beli dan.

Toda nekateri ljudje so tako slepi, prave slepe kure, da verjamejo tudi največjo in najočitnejšo laž. Naj se kdo izkaže še za tolikega njihovega sovražnika in naj njegova dejanja, ki so še včeraj zvršila, še tako nasprotno govore nasproti njegovim današnjim trditvam, da je njihov največji prijatelj, vse mu verjamejo in popolnoma zaupajo in vse, kar se je še včeraj pred njihovimi očmi godilo, takoj pozabijo.

Saj se je strahotna civilna vojska v Španiji, katero so komunisti povzročili, komaj zdaj končala in se njeni krvavi madeži še niso izmili in zbrisali, že so za nekatere katoličane komunisti prijatelji katoličanov, čeprav lahko dobro vedo kaj se je ravno v Španiji odigralo in čeprav ne slišijo, da bi komunisti izrekli kako tudi najmanjšo besedico v obžalovanje ali v protest proti preganjanju katoličanov, proti njihovim krivcem in zatiranju, katero so katoličani trpeli in še trpijo po nekaterih krajih, kjer se dovolj očitno kaže kakšni prijatelji katoličanov so komunisti.

Ali mar kdo misli, da so se komunisti zdaj, ko so si nadeli drugačno ime, izpremenili, da so zdaj tudi oni sami drugačni, da so se s tem iz najhujših sovražnikov katoličanov zdaj prelevili v njihove najboljše prijatelje?

Iz kakšnega vzroka naj bi se to zgodilo? In če bi se, kje je kak dokaz zato, s čim vendar morejo novopečeni demokrati nam to dokazati? Ali imamo kakšno garancijo, da so s tem, ko so kar čez noč postali iz komunistov demokrati, postali enako tudi iz naših sovražnikov naši prijatelji?

Prava otročja kratkovidnost in lahkovernost. Prava kurja slepota!

Če so demokrati in antifasisti res prijatelji katoličanov za kakršne se delajo okoli "Napreja" v Pittsburghu, zakaj pa ne pokažejo prijateljstva do katoličanov v dejanju tudi tam, kjer katoličani trpe najstrašnejša preganjanja in kjer se nad katoličani gode najbolj nečloveška grozodejstva ravno od strani takozvanih demokratov in antifasistov.

Kaj pravite na to? Ali jih moremo vsprico vsega tega imeti za svoje prijatelje?

Bežite se solit s takimi vašimi prijatelji!

Kdor je toliko sovražnik katoličanov v Rusiji, v Mehiki in Španiji, da jih tako krvavo preganja, tako kruto mori in nečloveško muči, da jim ruši in požiga njihove cerkve in naprave, je enak sovražnik katoličanov tudi oni, ki z njim simpatizira, se zanj ogreva, zanj agitira, in zanj zbira kolekte.

In taki naj bi bili prijatelji nas ameriških, posebno slovenskih katoličanov!

Ali ste ravno kar padli iz lune na zemljo! ...

Naj reče kdo kar hoče, pribita in neovrgljiva resnica je, da je takozvana "demokracija", ki je bila še včeraj komunizem in katero se med nami tako naravnost cigansko in židovsko vsiljuje in katero se predstavlja kot največjo prijateljico nas katoličanov, ni nič drugega, kot krinka in cveče oblačilo, pod katerim

se skriva stari komunistični grabežljivi volk.

Ni še prijatelj katoličanov oni, ki se zbira v sobi s podobo sv. Družine, ni še za demokracijo kdor hvali predsednika Roosevelta, ni še ves za delavstvo, kdor kritizira krivičen kapitalistični sistem in pozivlja delavstvo k skupnemu delovanju in boju za svoje pravice, temveč tudi obenem ne sme sv. podob, kipov in križev razbijati in vničevati, ne sme katoličanov preganjati in moriti, požigati njih cerkve in njih naprave, ne sme proti demokraciji tako divje, kruto in nasilno nastopati, ne sme delavstva tako goljufati in zatirati kot se je to godilo in se še godi v Rusiji, kot se je godilo v Mehiki in do nedavnega časa v Španiji.

Da, ravno v teh deželah so komunisti v najjasnejši luči pokazali vse svoje prijateljstvo do katoličanov, vso svojo verno za demokracijo ter vso svojo skrb in ljubezen do delavstva.

Če je resnično poročilo komunistov pri "Napreju", da po nekaterih naselbinah rodi njih agitacija take uspehe, potem so tisti, ki se delajo tako neumno slepo vjeti najbolj očitnim komunistom prelevljeni v demokrate, ali da jih lažje ločimo od pravih demokratov, "demokratarje", vsega pomilovanja vredni, kajti vjeti se na tako očitno nastavljenе limanice kot morejo biti očitno nastavljenе le od strani komunistov, ki se pred kolikolič razumom in razsodnim človekom čisto nič zatajiti ne morejo, se da vjeti le kaka slepa kura.

Vsi vemo, da so šli v Španiji v civilno vojsko komunisti, iz nje so pa izšli neki demokrati, to pa mora biti vsakemu jasno, da so kljub temu to eni in isti ljudje z istimi krvoločnimi in razdiralnimi načrti, z istimi prevratnimi idejami, z istimi pogubnimi načeli, z istimi črnimi naklepi uničiti katoliško cerkev, z istim peklenkim sovraštvom do Boga, vere in vsega, kar spominja na krščanstvo.

Torej vse prejšnje in staro razen imena. Ime samo pa stvari nič ne spremeni. Če bi ime samo kaj pomenilo in stvar spremenilo, potem bi vsi siromaki na mah postali — milijonarji!

Če torej gre konj v šalo, tudi konj iz šale pirde, ne pa — vol.

Kakor pa zgleda, nekateri nasprotno mislijo, mislijo da so šli n. pr. v Španiji komunisti kot hudiči cerkve požigati in rušiti in katoličane in duhovnike in redovne osebe moriti, po tem svojem dokončanem delu da so postali pa — angelčki in ne še samo prijatelji katoličanov.

Kdor ima kaj pameti, ta ni zaupal tem ljudem ne prej, ko so se imenovali komunisti in ne zdaj, ko hočejo veljati za demokrate in le antifasiste, pa naj še tako pebožno in hinavsko zavajajo oči in še tako pridno delajo za kak shod, kongres ali slovenski dan, ka katerem se naj bi zbrali "vsi brez razlike na politična in verska naziranja".

Če je pa kdo izmed nas take slepa kura, da v demokratiziranih in antifasističnih ne vidi pravih komunistov in jim zaupa, svedobno mu, njegova zasebna zadeva je to, toda odločno pa moramo biti člani vseh naših podpornih jednot proti temu, da bi posamezni organi teh jednot pri kakem sestanku ali prireditvi, katero propagirajo ali pri njej sodelujejo komunisti, zastopali celokupno članstvo jednote, ker vsi člani jednote nikdar niso bili in ne bodo za komunizem in kot takih nima nihče drugi pravice zastopati na kaki prireditvi. (Dalje na 4. strani)

ŠIRITE AMER. SLOVENCE

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kurzu. Prejemniki dobijo lenar na dom po pošti. Včeraj jo bile naše cene:

ZA DINARJE:

Za \$ 2.40..... 100 Din
Za \$ 4.80..... 200 Din
Za \$ 6.80..... 300 Din
Za \$ 10.70..... 500 Din
Za \$ 21.00..... 1000 Din
Za \$ 41.00..... 2000 Din

ZA LIRE:

Za \$ 6.30..... 100 lir
Za \$ 12.00..... 200 lir
Za \$ 29.00..... 500 lir
Za \$ 57.00..... 1000 lir

Vse pošiljave naslovite na:

JOHN JERICI

1849 W. Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Chicago, Illinois